

Dlouhodobý záměr Filozofické fakulty Masarykovy univerzity do roku 2010

I. ÚVOD

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity prošla v uplynulých pěti letech největším rozvojem ze všech fakult Masarykovy univerzity a rovněž největším rozvojem ze všech filozofických či podobně orientovaných fakult v ČR. Kvantitativní rozvoj, který zřejmě fakultu stabilizoval po finanční stránce (fakulta se objemem svého dotačního rozpočtu dostala ze čtvrtého místa v roce 2000 na druhé místo mezi fakultami MU v roce 2006 a tato část jejího rozpočtu vzrostla za uvedené období na čtyřnásobek), je tak podle našeho názoru v hrubých rysech ukončen. V následujícím období bude nutné soustředit se především na zvýšení kvality všech činností, jež fakulta hodlá vykonávat, ať již jde o sféru akademickou (výzkum, výuka), o sféru řízení a administrativy či o materiálně technické vybavení.

Předkládaný *Dlouhodobý záměr rozvoje Filozofické fakulty* upřesňuje činnosti spadající do kompetence FF a navazuje na *Dlouhodobý záměr Masarykovy univerzity do roku 2010*, tedy na dokument, který naplňuje ustanovení příslušných zákonných norem týkajících se vysokých škol.

II. STUDIUM

II. 1. Prohloubení diferenciací jednotlivých stupňů studia, podpora uplatnění na trhu práce

- další organizační, strukturní a obsahová diferenciací bakalářského a magisterského studia. Bakalářské studium bude koncipováno a předkládáno k akreditaci tak, aby vytvářelo dobré předpoklady jednak k odpovídajícímu uplatnění absolventů na trhu práce, jednak k dalšímu studiu v magisterském, resp. doktorském stupni;
- nepředpokládá se další extenzivní rozvoj počtu studentů prezenčního studia, další vývoj bude orientován na zkvalitňování obsahové a organizační stránky studia;
- současně s posilováním vědomí organizační a obsahové odlišnosti jednotlivých typů (stupňů) studia budou vytvářeny organizační předpoklady k umožnění plynulé návaznosti bakalářského a magisterského studia (přijímání do magisterského, resp. doktorského studia v podzimním i jarním běhu);
- budou vytvářeny podmínky pro zefektivnění a zjednodušení administrativní stránky přijímacího řízení cestou maximálního zjednodušení přijímacích zkoušek a jejich postupným omezováním na nezbytně nutnou míru ve všech stupních studia;
- budou preferovány takové formy výuky a kontroly studia, které umožní spolehlivou diferenciaci kvalitních, průměrných a nekvalitních studentů již v počátečních fázích studia nebo v jeho průběhu.
- bakalářské studium bude obsahově postupně stále více orientováno nejen na osvojování si základních oborových poznatků, ale především na získávání kompetencí, umožňujících efektivní samostudium, schopnost vyhledávání, třídění a kritické hodnocení informací a jejich věcně a formálně správné zpracování;
- přednostně budou podávány k akreditaci programy posilující mezioborové vazby a přesahy při zachování tradičních a žádaných studijních oborů;
- témata závěrečných bakalářských prací budou volena s ohledem na obsah a zaměření studia tak, aby studenti osvědčili osvojení si uvedených kompetencí a aby aplikační, praktický aspekt projektů převažoval nad aspektem teoretickým;
- budou postupně vytvářeny organizační a personální předpoklady k tomu, aby došlo k proměně personálního zajištění výuky tak, aby se zvyšoval podíl habilitovaných pedagogických pracovníků v poměru k nehabilitovaným ve prospěch vyšších typů studia, při současném zajištění pedagogického působení (byť minoritního) habilitovaných pedagogických pracovníků ve studiu bakalářském;
- v magisterském studiu bude dáována přednost formám výuky rozvíjejícím tvůrčí a samostatný přístup studentů k řešení individuálních nebo týmových úkolů a dovednost odpovídající prezentaci výsledků vlastní práce;
- budou vytvářeny předpoklady k tomu, aby diplomové projekty studentů magisterského studia byly pokud možno vyústěním celého specificky orientovaného uvědomělého studia, nikoliv náhodně jednorázově zvoleného tématu v závěru studia;

- studium v magisterském studiu bude vedeno s perspektivou pokračování ve studiu doktorském a budou pro to vytvářeny personální a organizační podmínky (tutorské asistentství, individuální konzultace, vytváření společných studijních modulů pro magisterské a doktorské studium, participace studentů magisterského studia na doktorských rozvojových projektech, zapojování nejlepších magisterských studentů do řešení vědeckých i pedagogických úkolů oborových pracovišť apod.);
- budou podporovány a iniciovány mimovýukové studijní aktivity, které povedou k aktivizaci samostatné vědecké práce studentů magisterského studia a prezentace jejich výsledků (studentské vědecké konference, soutěže, workshopy apod.);
- v rámci přípravy na profesní uplatnění bude vytvořen systém studentských praxí nejen v oblasti studia učitelství, ale ve všech studijních programech, na základě navázání a posilování vazeb s klíčovými institucemi a sociálními partnery regionu.

II.2. Posílení univerzitního charakteru vzdělávání

- ve všech typech studia budou vytvářeny předpoklady k tomu, aby se student mohl v co největší míře podílet na vytváření vlastního studijního profilu, a to zejména v jednooborovém studiu cestou
  - rozšiřování nabídky specializovaných oborových kurzů a studijních modulů;
  - rozšiřování nabídky interdisciplinárně zaměřených kurzů pro studenty jiných oborů;
- fakulta bude podporovat rozšiřování nabídky kurzů, které budou posilovat mezioborové vztahy na univerzitní úrovni (obecná metodologie věd, pedagogické disciplíny, kultura vědecké práce a komunikace, kulturně–historické aspekty vědeckého poznání a vědecké komunikace, jazykové kurzy).

II.3. Rozvoj studijních programů

- v bakalářském a zejména v magisterském stupni studia bude podporováno koncipování netradičních studijních programů a oborů, orientovaných jednak průřezově napříč tradičními historickými, filologickými a uměnovědnými obory na kulturně–areálovém nebo teritoriálním principu, jednak s přesahy k jiným humanitním i exaktním vědním oborům;
- bude dále podporován rozvoj programů v oblasti evropských studií v rámci BCES, např. dosažením akreditace mezifakultního studijního programu Evropská hospodářská, správní a kulturní studia v magisterském stupni a v kombinované formě studia; budou vytvořeny finanční nástroje pro podporu nových studijních programů a oborů žádoucích pro rozvoj fakulty, např. evropská studia, japanistika, sinologie, afrikanistika, studia Předního východu, romistika, případně programy s mezioborovým charakterem;
- stálou pozornost bude fakulta věnovat pedagogickému studiu k získání učitelské kvalifikace ve všech formách studia, včetně rozšiřujícího studia v rámci celoživotního vzdělávání;
- v oblasti učitelství budou posilovány vazby a kontakty s příslušnými vzdělávacími institucemi tak, aby
  - příprava učitelů v maximální možné míře odpovídala požadavkům vzdělávací praxe;
  - byla zajištěna implementace nejnovějších vědeckých poznatků do oblasti školního vzdělávání.

II.4. Rozvoj forem studia

- bude vytvářen tlak na rozšiřování nabídky stávajících i nově vznikajících studijních oborů v kombinované formě, zejména ve studijních programech Filologie a Učitelství pro střední školy;
- v další etapě budou vytvářeny technické, obsahové a organizační předpoklady pro realizaci distančního studia vybraných oborů (využívání e–learningu, vytváření distančních studijních opor).

II.5. Podpora jazykových kompetencí studentů

- bude implementován jednotný systém jazykového vzdělávání, který zajistí dosažení odpovídajících akademických a odborných jazykových kompetencí v rámci stanovených celouniverzitních standardů při zachování autonomie jednotlivých oborů při stanovení požadavků na jazykovou vybavenost absolventů s ohledem na oborová specifika.

II.6. Podpora celoživotního vzdělávání jako procesu celoživotního učení

- nabídka vzdělávacích aktivit v rámci celoživotního vzdělávání bude rozšiřována o další profesně orientované rozšiřující a specializační kurzy především v oblasti pedagogických věd, učitelství a jazykového vzdělávání;
- fakulta bude usilovat o vytvoření užších vztahů s klíčovými regionálními institucemi v oblasti školství a veřejné správy, v jejichž rámci bude zajišťovat vzdělávání pracovníků těchto institucí, včetně kurzů a programů na zakázku;
- fakulta bude více propagovat a nabízet veřejnosti možnost „nákupu“ jednotlivých kurzů, výukových modulů i ucelených částí akreditovaných studijních programů s možností plynulého přechodu do řádného studia;
- ve spolupráci s Krajem Vysočina budou monitorovány vzdělávací potřeby regionu a budou hledány a podporovány formy celoživotního vzdělávání, které budou moci být realizovány v Univerzitním centru v Telči a budou napomohát rozvoji regionu (kurzy pro pracovníky veřejné správy, jazyková škola, internátní kurzy českého jazyka pro cizince).

II.7. Stipendijní politika a podpora talentů

- budou vypracovány transparentní motivační stipendijní programy podporující studijní a vzdělávací aktivity studentů, jejich tvůrčí a vědeckou činnost a studentskou mobilitu.

II.8. Doktorské studium

- propojit DSP s granty a výzkumnými projekty včetně stipendií; disertační práce zadávat z oblastí řešených v těchto grantech a projektech)
- přispět k tomu, aby se zahraniční studijní pobyty stávaly standardní a téměř neodmyslitelnou součástí DS (viz dále oddíl III. Věda a výzkum);
- posílit úlohu oborových rad a zvýšit jejich podíl na koordinaci výzkumu včetně zapojování studentů;
- v administrativě důsledně aplikovat systém ECTS a využít jej k rozšíření mezioborové nabídky: přednášky domácích profesorů nabízené mimo mateřské obory, přednášky zvaných hostujících profesorů, kreditové zhodnocení účasti studentů na zahraničních akcích i krátkodobého charakteru (vystoupení na konferenci).

II.9. ITC

- vybavovat posluchárny projekční a audio technikou, včetně potřebného speciálního softwaru;
- vytvářet podmínky pro tvorbu IT podpor e-výuky (personální zajištění, materiální vybavení) použitelné pro všechny formy studia (prezenční, kombinované i distanční);
- Přebudovat fakultní webu na plnohodnotný portál poskytující
  - návštěvníkům rychle všechny důležité informace o fakultě a vedoucí k oborovým údajům ústavů a kateder;
  - správcům snadnou obsluhu s distribuovatelnými právy od administrátorů po správce obsahu webu a jeho částí.

III. VĚDA A VÝZKUM

Také v oblasti systematické tvůrčí práce, vědy a výzkumu se Filozofická fakulta MU bude v nastávajícím období řídit především *Dlouhodobým záměrem Masarykovy univerzity do roku 2010*, dále pak zkušenostmi významných zahraničních univerzit a výzkumných pracovišť, které se zaměřují na výzkum ve společenských a humanitních vědách.

III.1. Nové podmínky pro rozvoj vědy a výzkumu

V blízké budoucnosti budou na Filozofické fakultě podmiňovat celkovou úroveň a rozsah výzkumu některé nové limitující podmínky a naopak předpokládané možnosti:

- hodnocení využití prostředků ze státního rozpočtu podle nové metodiky Rady vlády pro výzkum a vývoj (z konce roku 2005), případně podle pozdější modifikace této metodiky;

- nutnost finanční spoluúčasti fakulty na některých, zejména mezinárodních výzkumných projektech: k tomu bude zapotřebí stanovit zásady, jak tuto finanční účast a její výši řešit;
- přímá možnost podílet se na mezinárodních výzkumných projektech EU;
- získávání prostředků z vícezdrojového financování vědy tak, aby finanční prostředky pro vědeckou práci byly navyšovány i mimo dané částky z veřejného rozpočtu;
- nové strategické rozhodnutí o využití dotace na specifický výzkum v souladu s platnou legislativou a s mezinárodní výzkumnou spoluprací v magisterském a doktorském studiu;
- možnost vytvoření *Školy vyšších studií*; tato škola by měla být utvořena zprvu na základě výzkumných záměrů a rozvojových projektů a pracovat v širším univerzitním rámci a v mezifakultním kontextu; po získání prvních zkušeností ze zahraničí připravíme projekt, který bude pokračováním TRP *Rozvoj doktorských studijních programů* plánovaného jako tříletý (v roce 2006 v prvním roce řešení) a který bude smysluplným způsobem integrovat doktorské studijní programy FF.

III.2. Návaznost na Dlouhodobý záměr FF 2001–2005

V ukončeném *Dlouhodobém záměru FF pro léta 2001–2005* byly dosud stanoveny následující hlavní úkoly ve výzkumné činnosti:

- podstatné zvýšení počtu řešených grantů a vytvoření takové projektové grantové základny, z níž by mohla FF úspěšně usilovat o nové, finančně významnější výzkumné záměry;
- podstatné zvýšení získaných prostředků na specifický výzkum (nazývaný tehdy „nespecifikovaný výzkum“), který byl do té doby více méně jen doplňkovou a zanedbatelnou položkou fakultního rozpočtu;
- podstatné zvýšení finančních prostředků na vědu a výzkum v poměru na zaměstnance.

Tyto úkoly byly ve všech parametrech splněny: Filozofická fakulta MU se stala důležitou součástí celouniverzitního výzkumného prostoru. Ze srovnání absolutně získaných prostředků z výzkumných grantů a ze srovnání finančního podílu na jednoho akademického pracovníka v letech 1999 a 2004 totiž vyplývá, že se celofakultní výkon zvýšil v tomto období více než čtyřnásobně(!). Z toho lze jednoznačně odvodit proměnu strategie výzkumné činnosti na FF v následujícím období:

- po ukončeném období extenzivního rozvoje výzkumné činnosti by měla následovat v budoucích letech nová etapa: mělo by dojít k intenzivnímu rozvoji, tj. především ke zvýšené institucionalizaci výzkumné práce na Filozofické fakultě MU.

III.3. Perspektivy a cíle

Od roku 2005 vstupuje Filozofická fakulta MU do situace, jejíž důsledky (včetně prvních zkušeností z výzkumných záměrů a nového výpočtu specifického výzkumu) se ukáží teprve v příštím období. Lze ovšem konstatovat hned na počátku, že do období 2006–2010 vchází přinejmenším jedna třetina FF s dobře definovaným výzkumným programem. Hlavním cílem do roku 2010 nyní bude dosáhnout ve výzkumné činnosti takové kvalitativní úrovně, která by výzkumné prostředí na fakultě zařadila mezi uznávaná centra evropského výzkumu. K tomu bude Filozofická fakulta úzce spolupracovat s oddělením vědy a vývoje rektorátu MU. Výsledkem této spolupráce by měl být vznik takového prostředí, v němž by Filozofická fakulta:

- upevnila své postavení v evropském výzkumném prostoru s cílem dosáhnout *excellence* alespoň u jedné třetiny oborů pěstovaných na fakultě (míra *excellence* bude sledována kvalitativními ukazateli vědecké, výzkumné a další tvůrčí činnosti), srov. dále III.4.;
- podstatně zvýraznila *inovativní dimenzi* vědecké, výzkumné a další tvůrčí činnosti (spočívající především v rozšiřování výzkumné spolupráce se zahraničními vysokými školami a výzkumnými institucemi);
- udržovala značnou *náročnost při habilitačním a jmenovacím řízení*, srov. III.10.;
- posílila *kulturu své výzkumné práce* zejména v oblasti vzdělávání v doktorských studijních programech zapojením studentů doktorských studijních programů do řešení významných výzkumných projektů, srov. III.11.

III.4. Výzkumná fakulta

Filozofická fakulta může být prezentována jako výzkumná fakulta pouze na základě dosažené excelence v klíčových oborech svého výzkumu. S tím souvisí pravidelné hodnocení kvalitativní i kvantitativní úrovně dosahovaných výsledků ve vědě a výzkumu:

- v preferovaných tematických oblastech výzkumu a vývoje bude nezbytné dosahovat trvale výjimečné kvalitativní úrovně a schopnosti mezinárodní konkurence v evropském výzkumném prostoru;
- ve všech vědních oborech pěstovaných na FF MU bude nadále prioritou týmový a projektový výzkum; ten je rozdělován podle obdržené podpory na institucionální a účelový.

III.4.1. Institucionální podpora

Do rámce institucionální podpory budou spadat na FF následující části výzkumné činnosti:

- *všechny současné a v budoucích letech získané výzkumné záměry a centra výzkumu;*
- *specifický výzkum*, tj. část výzkumu na vysokých školách, která je bezprostředně spojena se vzděláváním, a na níž se podílejí studenti;
- *mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji*, tj. spolupráce realizovaná na základě mezinárodních smluv.

III.4.1.1. Strategické cíle v oblasti institucionální podpory

- na základě výzkumných záměrů zřejmě vzniknou v následujícím období na FF subjekty/ústavy, jejichž vědecký výkon se bude zvyšovat díky dalším finančním prostředkům plynoucím z dotace na specifický výzkum i ze zahraničních a mezinárodních prostředků EU, apod.;
- studenti doktorského studia se budou podílet na vědecké činnosti těchto ústavů a budou rovněž za svůj individuální výkon odměňováni, nejlépe z dotace na specifický výzkum; témata jejich závěrečných prací budou součástí řešených projektů a programů a studenti se stanou přirozenou součástí výzkumných týmů;
- pracoviště FF budou i v dalším období usilovat o získání prostředků institucionální podpory ve veřejných soutěžích. Již v roce 2006 proběhne soutěž na výzkumné záměry nově zahajované od 1. ledna 2007 a bylo by žádoucí, aby Filozofická fakulta získala alespoň jeden nový výzkumný projekt, jenž bude financován z institucionálních prostředků;
- dotace na specifický výzkum bude od roku 2006 programověji využívána na podporu činností souvisejících s vědeckou a výzkumnou činností studentů magisterských a doktorských studijních programů;
- budou připraveny konkrétní smlouvy týkající se týmové součinnosti na národní i mezinárodní úrovni; obdobným způsobem bude institucionalizována spolupráce s orgány státní správy a samosprávy či s mezinárodními orgány;
- výsledky tvůrčí činnosti budou hodnoceny jak rektorátem MU tak na úrovni FF.

III.4.2. Účelová podpora projektů výzkumu a vývoje

Prostředky získané pro účelovou podporu projektů výzkumu patří k hlavním příjmovým složkám výzkumné činnosti na Filozofické fakultě:

- *centra – programové projekty:*
  - centra podpory mladých badatelů;
  - centra základního výzkumu;
  - centra informační podpory výzkumu.
- *grantové projekty:* GA ČR, GA AV ČR;
- *veřejná zakázka ve výzkumu a vývoji:* příjemce provádí výzkum a vývoj pro potřeby poskytovatele, který je jediným uživatelem jeho výsledků (resortní grant, státní správa, aj.).

III.4.2.1. Strategické cíle v oblasti účelové podpory

- počet řešených grantů z GA ČR by měl být i nadále udržován na každoročně přibližně stejné úrovni jako dosud – jak co do počtu (tj. 45–50 řešených grantů), tak také co do objemu získávaných prostředků;
- je třeba podstatně zvýšit počet doktorských a postdoktorských grantů v souvislosti s řešenými výzkumnými záměry a zapojit posluchače doktorského studia do řešení výzkumných záměrů, v této souvislosti také vytvářet finanční prostředky pro studenty-řešitele, aby mohli setrvávat v prezenčním studiu čtyři roky s dostatečnou finanční podporou;
- bude třeba využít tradiční spolupráci ústavů FF s ústavu Akademie věd ČR a zvýšit jejich zájem o účast na soutěžích o získávání akademických grantů;
- je třeba zjistit, jak zvýšit zainteresovanost vedoucích jednotlivých ústavů FF na účelových programech zejména rezortního výzkumu;
- do budoucna bychom se měli co nejvíce přiblížit ke stavu, aby každý habilitovaný akademický pracovník byl řešitelem vždy alespoň jednoho výzkumného projektu (případně spoluřešitelem/tutorem doktorského posluchače nebo postdoktorského asistenta).

III.5. Týmová práce a projektový výzkum

Z dosud vyhodnocených údajů o dotacích na projekty výzkumu a vývoje (vstupní výkon v oblasti týmového výzkumu) a údajů o výsledcích výzkumu a vývoje (výstupní výkon) vyplývají pro FF následující úkoly:

- v oblasti projektového výzkumu:
  - kromě samozřejmého rozvíjení úrovně základního výzkumu na Filozofické fakultě bude zapotřebí se soustředit na možnosti rozvoje zejména prostřednictvím resortních projektů, spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, apod.;
  - bude třeba posílit podíl mezinárodní spolupráce při řešení projektů výzkumu a vývoje prostřednictvím zapojení odborných týmů do evropských projektů, zejména 6. a perspektivně 7. Rámcového programu EU;
  - základním prostředkem úspěšného zapojení v mezinárodních výzkumných projektech jsou osobní pracovní kontakty jednotlivých pracovníků a týmů na fakultách, jejich účast na mezinárodních sympoziích a konferencích.
- v oblasti podpory výzkumu mladých badatelů:
  - organizace mezinárodních letních škol, případně letních výzkumných kolokvií (např. v Telči);
  - udělování krátkodobých stipendií pro zahraniční doktorské studenty a zahraničních postdoktorských pobytů na FF; takové pobyty přispějí k budoucí neformální spolupráci badatelů z různých zemí a k budování „invisible colleges“.
- v oblasti publikačních výstupů:
  - v rámci FF bude zapotřebí výrazně zvýšit podíl publikačních výstupů výsledků projektů výzkumu a vývoje na celkovém publikačním výkonu a zvýšit mezinárodní ohlas publikačních výstupů výzkumu a vývoje. K tomu bude zvláště nutné:
    - při zvýšeném počtu výzkumných projektů a programů podstatně zvýšit počet výstupů do evidence RIV;
    - je třeba podstatně zvýšit zveřejňování vědeckých publikací v zahraničí;
    - je třeba podpořit účast akademických pracovníků na zahraničních, mezinárodních konferencích a sympoziích; pozornost bude FF přitom věnovat publikování přednesených příspěvků v konferenčních sbornících, v jejichž počtu výrazně zaostáváme za jinými výzkumnými institucemi.

III.6. Hodnocení výsledků tvůrčí činnosti

Pravidelná evaluace je již dnes standardní součástí personální práce na Filozofické fakultě. Vnitřní evaluace, řízená vedením fakulty, se bude opírat zejména o následující prioritní parametry:

- úroveň publikačních výstupů z pohledu standardů předních světových univerzit; oddělení V a V zpřístupní standardy některých předních univerzit k celofakultní diskusi o jejich možné aplikaci v našem výzkumném prostředí;
- systematické sledování zahraničních recenzí a ohlasů; v souvislosti s připravovanou službou ISu budou zveřejňovány nejdůležitější zahraniční ohlasy na fakultní výzkum;

- zapojení studentů do výzkumu a vývoje (existence výzkumné školy);
- zapojení týmů Filozofické fakulty (či jejich jednotlivých pracovníků) do evropských a světových týmů při řešení projektů a jejich role v nich;
- organizování či podstatná spoluorganizační práce při mezinárodních konferencích a kolokviích (v zahraničí a doma);
- úspěšnost při získávání prostředků na projekty (zejména týkající se tzv. vícezdrojového financování).

III.7. Kvalifikační růst

Jedním z dlouhodobějších problémů Filozofické fakulty je úroveň kvalifikačního růstu akademických pracovníků. Je třeba říci, že v oblasti habilitačního a jmenovacího řízení procházela FF v minulých letech obdobným vymaňováním se z průměru, jako to bylo patrné u výzkumné práce. Počet domácích uchazečů o řízení byl a stále dosud ještě je neúměrně nízký. Přitom v letech 1999–2003 byla FF v podílu profesorů na celkovém počtu akademických pracovníků až na pátém místě mezi všemi fakultami MU; v podílu profesorů a docentů dokonce figuruje na šestém místě. Hlavní nadějí pro budoucnost přitom nemohou být snížené nároky na úroveň habilitačního a jmenovacího řízení, ale cílená podpora mladých asistentů:

- koncepce výzkumu jako nezbytné součásti celoživotního vzdělávání akademických pracovníků, zahrnující vytvoření stimulačních podmínek tvůrčí činnosti,
- národní i mezinárodní mobilita akademických pracovníků v rámci výzkumných aktivit,
- trvalá náročnost na uchazeče v habilitačních řízeních a řízeních ke jmenování profesory, která bude zahrnovat požadavek konkrétních výsledků a výstupů, které obstojí v mezinárodní konkurenci.

III.8. Výzkum jako forma celoživotního vzdělávání akademických pracovníků

Filozofická fakulta se hlásí k *Dlouhodobému záměru MU*, v němž je výzkumná práce chápána jako prostředek celoživotního vzdělávání akademických pracovníků vedoucí ke zvyšování jejich kvalifikace. Každý z mladých akademických pracovníků musí mít jasnou perspektivu svého kariérního růstu (dosahování titulů Ph. D., habilitace, řízení ke jmenování profesorem). Vedení fakulty bude podporovat:

- kariérní růst mladých pracovníků ve vědě a výzkumu systematicky již od postdoktorského studia;
- stávající koncepci soustředěného základního výzkumu orientovaného na obsahově široká, ale zejména na moderní a mezinárodně významná výzkumná témata;
- s tím posléze souvisí požadavek průběžného rozšiřování tematického zázemí základního výzkumu o problematiku aktuálně preferovanou v mezinárodním kontextu;
- dodržení zásady uzavírání smluv s akademickými pracovníky na dobu určitou a vytvoření pravidel kariérního růstu, která budou vyjadřovat souvislost podmínek pro uzavírání těchto smluv (doba trvání, počet prodloužení) s kvalifikačním postupem pracovníka (vazba uzavření smlouvy na dosažení titulu Ph. D. resp. na úspěšné habilitační řízení uskutečněné ve stanoveném časovém intervalu).

III.9. Mezinárodní mobilita

Stávající rozsáhlá smluvní i neformální spolupráce ústavů Filozofické fakulty se zahraničními, zejména evropskými, institucemi (vysokými školami, výzkumnými ústavy) je dobrým základem pro rozšíření možností mobility akademických pracovníků, která se dosud omezuje převážně na účast na odborných konferencích a seminářích, popřípadě na krátkodobé pracovní pobyty. Cílem FF bude zejména:

- rozšířit mobilitu akademických pracovníků o plánované dlouhodobější pobyty, které umožní společné řešení výzkumných problémů a povedou k pravidelným společným publikačním resp. dalším konkrétním výstupům;
- dosavadní neformální spolupráci vědeckých týmů se zahraničními pracovišti bude třeba nově definovat na základě smluvních vztahů, s cílem případného systematického plánování výměnných stáží a přednáškových pobytů;
- účinněji využívat stávající zahraniční spolupráci ústavů k posílení reprezentace Filozofické fakulty a jejího preferovaného výzkumu na mezinárodních odborných akcích (konferencích, pracovních setkáních, seminářích);

- na bázi existujících nadstandardních partnerských vztahů s některými zahraničními institucemi vytvořit strategické partnerství ve formě *Školy vyšších studií*, případně jiných velkých mezinárodních projektů.

III.10. Standardy habilitačního a jmenovacího řízení

V souvislosti s požadavky MU zformuluje FF národní a mezinárodní (zejména dle evropské úrovně) standardy pro skupiny vědních oborů. Standardy budou formulovány jednak jako obsahové, jednak prostřednictvím scientometrických údajů obvyklých pro daný obor, s respektováním specifik oboru. Na Filozofické fakultě budou rozlišeny tři základní skupiny standardizovaných údajů:

- výrazně profilované vědní obory na FF, jejichž standardy převyšují ve vztahu k mezinárodnímu výzkumu „normální úroveň“, tj. existuje zde běžná praxe publikování v prestižních zahraničních časopisech, v zahraniční odborné veřejnosti se objevují odpovídající ohlasy a obory usilují o zapojení do mezinárodního výzkumu: v těchto oborech (pokud jsou pěstovány na odpovídající úrovni) je poměrně snazší pronikat do mezinárodního výzkumného prostředí a tyto obory by měly proto rovněž garantovat vysokou úroveň standardů nejen na univerzitě, ale i směrem k ostatní odborné veřejnosti v ČR;
- vědní obory, u nichž je sice obtížnější publikovat v zahraničí, avšak jednotliví hlavní představitelé oboru mají zahraniční kontakty, účastní se mezinárodních konferencí a symposií, vypracovávají expertní posudky: v těchto oborech pracují jednotlivci, jejichž výkon je nadstandardní, ale výrazná část pracovníků má nižší potenciál než akademikové první skupiny: tyto obory by se měly shodnout na normalizovaných standardech tak, aby mohla být stále jasně rozpoznána kvalitativní stránka odborné činnosti uchazečů;
- vědní a pedagogické obory, u nichž je výrazně snížena možnost publikací nejen v zahraničí, ale i v domácím měřítku: zde bude zapotřebí stanovit ve spolupráci s dalšími obdobnými pracovišti v ČR minimální standardy, které by bylo možné obhájit v celouniverzitním vědeckém prostředí tak, aby jejich výzkumná práce nebyla zpochybňována.

Ve všech standardizovaných skupinách bude však společné dodržování koncepce náročnosti řízení ke jmenování profesorem; nebude možná situace, v níž by uchazeči nedokázali doložit mezinárodní dopad svého výzkumu a publikační aktivity, případně se nemohli prokázat svou badatelskou školou.

III.11. Doktorské studium

Doktorský studijní program je na Filozofické fakultě MU rozvíjen na základě své souvislosti se studijním a výzkumným prostředím. Dosud byl stabilizován především po stránce studijní; v budoucnu bude muset být výrazněji propojován s vědecko–výzkumnou činností jednotlivých pracovišť:

- dojde k systematickému zapojování doktorandů jako začínajících vědeckých pracovníků do činnosti existujících pracovních týmů, zejména preferovaných (včetně odpovídajícího pracovní–právního zajištění); tak bude podporováno pojetí doktorského studia jako prvního stupně profesní zkušenosti, v souladu s koncepcí Evropského výzkumného prostoru;
- bude vyžadována důsledná aplikace požadavku kvalitních publikačních či prezentačních výstupů disertačních prací, schopných konkurence v národním i evropském měřítku, včetně prvních zkušeností s jejich zahraničními ohlasy.
- při přípravě akreditačních materiálů (nová akreditace, prodloužení, rozšíření) bude mít promyšlenou koncepci jejich tzv. studijní část, která bude nikoli samoúčelnou složkou, ale skutečnou oporou pro samostatnou výzkumnou činnost doktoranda. Pouze studijní programy splňující tento požadavek budou postupovány Akreditační komisí.

III.11.1. Doktorandi jako členové vědeckých týmů – *Škola vyšších studií*

Základním cílem Filozofické fakulty stejně jako Masarykovy univerzity jako celku v této oblasti bude úsilí o zvýšení účinnosti doktorského studia při současném zvýšení kvality disertačních prací a konkurenceschopnosti jejich výsledků zejména v mezinárodním měřítku.

- na FF budou studenti doktorského studia začleňováni do týmového výzkumu při řešení projektů vědy a výzkumu. Disertační práce budou vypisovány přednostně v takových tematických oblastech, které splnění tohoto požadavku umožňují;

- budou zvyšovány nároky na funkčnost a někde i kvalifikovanost oborových rad doktorských studijních programů a bude vyžadováno systematické sledování kvality a efektivity studia;
- budou zahájeny práce na vytvoření *Školy vyšších studií*, která bude sdružovat významné obory výzkumné činnosti na FF s předními evropskými ústavami zabývajícími se doktorským vzděláváním; toto sdružení započne prvními bilaterálními smlouvami a bude pokračovat jeho další institucionalizací s cílem ucházet se o podporu z prostředků Evropské unie;
- Filozofická fakulta bude ovšem podporovat mobilitu studentů také dalších doktorských studijních programů v mezinárodním měřítku a to nejen v rámci projektů k tomu určených, ale i ve formě studijních pobytů a odborných stáží a praxí v rámci výměn pracovníků fakultních výzkumných týmů.

IV. ZAHRANIČNÍ STYKY A INTERNACIONALIZACE

V posledních letech Filozofická fakulta zaznamenala velký nárůst ve svých tradičních zahraničních aktivitách. Předpokládáme proto i do budoucna další rozvoj ve všech oblastech s nimi spojených v souladu se strategií internacionalizace MU.

Pozornost bude věnována zejména následujícím oblastem:

- podpora zavádění jednotlivých předmětů vyučovaných v cizích jazycích, jež budou přístupné jak studentům studujícím v českých studijních programech, tak přijíždějícím studentům v rámci různých výměnných programů;
- zvažování přípravy akreditovaných magisterských programů v cizích jazycích;
- vytváření společných studijních programů mířících k *joint degrees (cotutelle)* zejména na magisterské a doktorské úrovni;
- akreditace doktorských programů v anglickém nebo jiném cizím jazyce;
- pokračování v osvědčené praxi zapojování hostujících učitelů do výuky v kreditově ohodnocených kurzech, zejména v podobě blokové výuky a intenzivních kurzů;
- zvýšení počtu fakultních stipendií nabízených zahraničním studentům;
- podpora mobility v přijímání zahraničních studentů v rámci výměnných programů (MŠMT, CEEPUS, bilaterální dohody aj.);
- nabídka možnosti semestrálních studijních pobytů zahraničním studentům jako *free movers*;
- podpora mobility vlastních studentů v rámci nejrůznějších dohod a jako *free movers*;
- podpora výjezdů a přijímání akademických pracovníků v rámci existujících dohod a podpora jejich rozšiřování;
- překlad webových stránek FF do angličtiny včetně informací o přijímacím řízení;
- pokračování kurzu anglického jazyka pro akademické pracovníky, kteří se připravují na výuku odborných předmětů v angličtině;
- logistická podpora pobytu zahraničních studentů (rezervace ubytování, způsob platby ubytování, studentské karty, zajištění lékařské péče aj.);
- zdokonalování v předávání informací fakultní veřejnosti o nabídkách studijních pobytů v zahraničí prostřednictvím webových stránek FF.

V. ADMINISTRATIVNÍ ČINNOST

V dalším období bude nezbytně nutné posílit profesionalitu administrativního aparátu fakulty a dosáhnout zkvalitnění jeho činnosti; vedení fakulty bude rovněž hledat způsoby, jak podrobit administrativní pracovníky pravidelným evaluacím, jaké jsou obvyklé u pracovníků akademických. V maximální možné míře budou využívány smlouvy na dobu určitou.

VI. INVESTIČNÍ ČINNOST

Dlouhodobý záměr MU do roku 2010 předpokládá, že dominantní část rozvoje infrastruktury MU bude uskutečňována v rámci Programu 233 330. Masarykova univerzita však kromě toho bude usilovat o další rozvoj cestou vhodné rekonstrukce stávajících objektů MU. V tomto smyslu počítá *Dlouhodobý záměr MU do ro-*

ku 2010 s pokračujícími rekonstrukcemi objektů, které nejsou součástí Programu 233 330, a s vhodnou adaptací objektů v souvislosti s redislokacemi fakult.

Hlavní záměry týkající se Filozofické fakulty jsou:

- generální rekonstrukce a modernizace objektů na ulici Arna Nováka 1 (~280 mil. Kč);
- rekonstrukce a využití objektu Joštova 13 (~55 mil. Kč).

Tento záměr by měl být rozčleněn do 3 samostatných etap, aby nebyla narušena činnost v ostatních částech areálu:

- I. etapa:
  - budova A (odvlhčení, opravy kanalizace, rekonstrukce vstupů, studentský klub, modernizace relaxačního centra, zřízení výtahů, modernizace a rozšíření sociálního zařízení, výměna podlah, výměny oken opravy omítek a fasád, rekonstrukce technického zařízení budovy a stavební úpravy dispozic místností;
  - budova B (odvlhčení, opravy kanalizace, zateplení podlahy, zřízení výtahů, modernizace a rozšíření sociálního zařízení, výměna podlah, výměny části oken, opravy poškozených omítek a fasád, stavební úpravy dispozic).
- II. etapa – budova D (nástavba jižního křídla objektu, adaptace 1. NP na občerstvení studentů a prodejnu skript, zřízení výtahů a schodiště, zřízení prostor pro administrativní a správní účely fakulty, modernizace a rozšíření sociálních zařízení, opravy oken, omítek a fasád, nový vstupní objekt vrátnice, vč. podatelny, telefonní ústředny, zřízení amfiteátru ve dvoře, modernizace komunikací a parkové a sadové úpravy u objektů, oprava oplocení objektu včetně vjezdové brány;
- III. etapa – budova C (adaptace kanceláří na učebny, rekonstrukce podlah a technického zařízení budovy, vylepšení sadových úprav).